

unum consensum in bono in congregatione sub pastore habentes. Alis Novi et Veteris Testamenti contra inimicos Dei nos defendamus; vel duobus præceptis charitatis, Dei videlicet amore et proximi. Visum recuperemus, de bono actionis ad bonum semper intendentes contemplationis.

16. Fratres charissimi, tales oportet non esse cum corpus Christi consecramus, cum consecratum manducantes sacrificamus, cum vobis idem corpus in salutem corporis et animæ porrigimus. Tales etiam vos oportet esse, cum sacrum sacramentum de manibus nostris accipitis, scientes, quod qui corpus Christi indigne accipit, et sanguinem ejus indigne bibit, iudicium sibi manducat et bibit (I Cor. XI, 29). Verum, quia raro invenitur talis qui in se hæc omnia habeat, diligat illum qui bonum habet, quod in se non habet: **961** et in illo habeat, quod in se non videt. Neque enim credere debemus quod soli sacerdoti supradictæ virtutes sint necessariae, quasi solus consecret et sacrificet corpus Christi. Non solus sacrificat, non solus consecrat, sed totus conventus fidelium qui astat, cum illo consecrat, cum illo sacrificat (4). Nec solus ligni faber facit domum, sed alius virgas, alius ligna, alius trabes, etc., comportat. Debent itaque astantes habere de suo, sicut et sacerdos, fidem firmam, orationem puram, devotionem piam. Sciendumque quod sine firma fide nemo astantium esse debet. Cæteras vero virtutes, quas supra diximus, etsi omnes non habent, diligant illum qui habet quod in se non inveniunt, et in illo habeant quod in se nondum vident. Sicut Petrus in Joanne virginitatis habet meritum: sic Joannes in Petro martyrii habet præmium.

17. Sciendum quoque, quod corpori Christi, quem Maria hodie præsentavit in templo, quem Simeon in ulnis suis suscepit, tria debemus: dignitatem, reverentiam et fructum. Dignitatem, ut cum Dei Filium, Deum de Deo, omnipotentem, creatorem omnium, iudicem vivorum et mortuorum credamus. Dignitatem, ut credamus nos statim postquam de corpore exierimus, ab eo, sicut a iudice, percepturos sicut gessimus, sive bonum, sive malum. Ille namque quem Maria in templo præsentavit, quem Simeon suscepit, quem in manibus consecrantes ante Deum levamus, benedicimus, manducamus, vobis porrigimus manducandum; ille familiaris noster, iudex erit noster. Caveamus ergo ab eo separari per iudicium post mortem, cui ita sumus familiares in vita. Dicamus itaque ei in corde, cum eum tra-

(4) Solum sacerdotem esse proprium et sufficientem ministrum Eucharistiæ consecrandæ de fide est, ut patet ex can. 4 conc. Nic. ubi Patres dum diaconos reprehendunt, quod quibusdam in locis administrant Eucharistiæ presbyteris, idque de cætero fieri prohibent, hanc ejusce decreti reddunt rationem: *Hoc inquit, neque regula neque consuetudo tradidit ut qui offerendi sacrificii non habent potestatem, his qui offerunt corpus Christi porrigant.* Idem statuit conc. Lateran. sub Innoc. III, et refertur cap. *Firmiter* extra de sum. Trin. Nam veritate sacramenti explicata, ita subjungit: *Et hoc utique*

ctamus; dicamus cum eum consecramus: Domine, ad te veniemus post mortem, ante tuum tribunal iudicandi astabimus. Qui nobis ita familiaris esse dignaris in vita, quod a nobis tractaris, consecraris, manducaris, noli nobis alienus esse in morte, sed parce nobis in die mala. Confundantur dæmones qui nos tunc persequuntur, destrue fortitudinem illorum in virtute tua; quia non est qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus et familiaris noster. Hæc est dignitas quam ei debemus.

18. Debemus ei et reverentiam, investigare scilicet nosmetipsos: et si invenimus cor pollutum foedis cogitationibus aut mala voluntate, ab ejus contactu, ut ab igne, et nos et alios arceamus. Ignis enim consumens est (Deut. IV, 24.), ad quem indignus non debet accedere, ne interius consumatur, et in reprobum sensum tradatur. Excet ergo extra castra, sicut Moyses præcepit, qui nocturno pollutus est somno (Deut. XXIII, 10), hoc est, qui per negligentiam istius obscuræ vitæ (quæ tota ut somnus pertransit) pervenit usque ad pollutas cogitationes. Excet extra castra, hoc est, dum in illo statu est, iudicet se indignum societate fidelium communicantium hoc sacro corpore, lavetque vestimenta sua per sanctam confessionem; et post solis occasum, hoc est, post tentationis calorem et ardorem jam mortuum, lætus redeat, et cum aliis fidelibus communicet. Hæc est reverentia quam debemus corpori Christi, quem virgo Maria hodierna die in templo præsentavit, quem Simeon lætus inter brachia suscepit.

19. Debemus etiam fructum scire, intelligere scilicet quem fructum accipimus, si eum digne comedimus. Audite, fratres, non me, sed Apostolum dicentem: *Calix benedictionis cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est?* Calix, id est communicatio calicis, facit nos habere quandam communionem cum Christo. *Et panis, quem frangimus, nonne participatio corporis est Domini?* (I Cor. X, 16.) Ac si dicat: Panis, quem frangimus, facit nos unum corpus sub Christo capite: quoniam, sicut unus panis ex multis granis conficitur, qui postea in corpus Christi et per fidem, et per sancta verba, quæ Christus suos docuit, convertitur: sic diversi participantes hoc corpore in unitate fidei, spei et charitatis, unum corpus cum Christo sunt, at Christum statim post mortem venturi, et cum Christo sicut cum capite suo sine fine regnaturi: quem Virgo concepit, Virgo peperit, Virgo in templo hodierna sacramentum nemo potest conficere nisi sacerdos, qui rite fuerit ordinatus, secundum claves Ecclesiæ, quas concessit apostolis eorumque successoribus Jesus Christus. Ita fere Isambertus, in 3 q. 82, art. 1. Quamvis dici potest, astantes etiam suo modo sacrificium offerre et conficere per sacerdotem et cum sacerdote qui populi mediator et minister est. Unde in canone missæ olim ita legebatur: *Et omnium circumstantium, qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, quibus verbis hæc inserta sunt: Pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt,* etc.

die præsentavit, qui cum Patre et Spiritu sancto, vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

962 SERMO VI.

De perficienda nostri purificatione, ut Domino sisti possimus.

1. *Postquam impleti sunt dies purificationis, tulerunt Jesum in Jerusalem.* O quam felix est, de quo dici potest: *Impleti sunt dies purificationis ejus:* ut jam nihil aliud ei supersit, nisi ut ferant eum in Jerusalem supernam, et sistant eum Domino (Luc. II, 22). Talis nimirum erat Simeon ille noster senex, tam desiderabilis quam plenus desideriis, ejus cum jam olim, ut arbitrator, essent impleti dies purificationis, hodie impleti sunt etiam dies expectationis: ut jam, secundum verbum Domini, nihil aliud ei restaret, postquam vidisset Christum Domini, Christum pacem Dei et hominum, nisi ut dimitteretur in pace, et dormiret in pace in idipsum; hoc est, ut ferrent eum in Jerusalem pacis æternæ, et sisterent eum ad contemplandam pacem quæ exsuperat omnem sensum. O Simeon vir desideriorum, impletum est in bonis desiderium tuum. O beate senex, renovata est ut aquilæ juvenus tua. Introisti jam ad altare Dei illud supernum, æternum, totum aureum, ad Deum qui lætificat juventutem tuam æterna visione Christi sui. Ad altare illud invisibile jam ipse præsentatus es Patri; cui ad altare hoc visibile Filium hodie præsentasti. Ibi Filium ipsum, quem hodie tuo sinu gestasti, æterno jam et indissolubili tibi conseris amplexu.

2. Repletum est igitur in bonis beati senis desiderium, ejus tota erat expectatio et desiderium, Expectatio gentium et Desideratus earum. Renovata est ut aquilæ juvenus ejus, quoniam in senectute bona impleti sunt dies purificationis ejus. Alioquin nequaquam illius capax novitatis esse posset, nisi sedulo vetustatem his diebus expurgasset. Fratres, expurgate vetus fermentum, dum tempus habetis ad expurgandum; ut cum impleti fuerint dies vestræ purificationis, inveniamini et vos capaces illius gaudii, quo plena est jam anima Simeonis. Et quidem dies qui ad purgandum nobis dati sunt, velimus, nolimus, implemus: sed vae nobis si dies implentur, et purgatio minime impletur: ut postea necesse sit illo nos igne repurgari, quo nihil poenalius, nihil acrius, aut vehementius in hac vita excogitari potest. Sed quis ille tam perfectus, tam sanctus, qui cum hinc exierit, nihil illi debeat igni: qui sic ad purum omnem in se seoriam excoxerit peccati, ut gloriari possit castum se habere cor, ut dicere possit: *Mundum est cor meum, purus sum a peccato?* (Prov. XX, 9.) Pauci quidem sunt electi; sed inter illos paucos paucissimi sunt, ut arbitrator, ita perfecti, ut purificationem illam impleverint, de qua Sapiens dicit: *De negligentia purga te cum*

(5) Titus imp., apud Sueton. Iisdem pene verbis queritur Seneca, epist. 4.

paucis (Eccli. VII, 34). Omnino, si de negligentia nos purgaremus, de paucis essemus. Nunc autem quoniam non modo minima, sed et maxima negligimus, longe a paucis de terra divisi sumus, et de nobis dicit ille, qui paucitatem sanctorum multitudini præfert negligentium: *Inter multos erant mecum* (Psal. LIV, 19).

3. Et quid hodie tam proprium simul et commune his quos religionis fovet umbra, sicut negligentia? et, ut de meipso loquar, quoties derident hostes Sabbata mea? quoties dormitat anima mea præ tædio, diemque fere totum, ac si tempus revocabile esset, inertia consumo? Et utinam sic dormitaret anima mea, ut apertis et vigilantibus oculis, ipse mihi misero non fingerem somnia vana et illusoria! At nunc in perversum mutata sententia, ego vigilo, et cor meum dormit, somnoque tam gravi, ut vix aliquando valeat expurgisci ad tonitruum supernæ illius increpationis: *Usquequo, piger, dormis? quando consurges e somno tuo? Paululum dormies, paululum dormitabis, paululum conseres manus ut dormias; et veniet tibi quasi viator egestas, et pauperies quasi vir armatus* (Prov. VI, 8-11; XXIV, 33, 34). Illud sane miserrimum est, quod hodie non putatur jactura, sed lucrum, si dies qui nobis ad purificationem dati sunt, elabantur nobis dormiendo, prætereant et pereant negligendo. Gentilis, aiunt, cum sederet ad mensam, **963** venisset que in mentem nihil strenuum, aut memorabile se egisse die illo; cum gemitu gravi et dolore mensam repulit, exclamans: « O amici, diem perdididi (5) » Nos hodie dicere videmur, diem lucrifeci, si sine opere totus per inertiam possit elabi. Sic nullus fere est qui tempori pretium ponat, qui cogitet apud se quantum valeat ad comparandam æternitatem dies una. Putasne est aliquis in nobis, qui quotidianam dierum suorum a semetipso rationem exigit; qui cujusque diei dispendia vel emolumenta diligenter sibi describat: ut si deprehenderit se hodie negligenter egisse, vindicet in seipsum, ac de cætero cautius agat? Beatus ille servus, quem, cum venerit dies extremus, iuenerit ita facientem.

4. Hoc nempe esset de negligentia cum paucis purgari, si recte et utiliter implerentur dies purificationis ut aliquando posset accessus ad sancta salubriter obtineri. Alioquin, quandiu manserit quis in sanguine purificationis suæ, sancivit æterna justitia (sicut scriptum est in lege Moysi) ut omne sanctum non tangat, nec ingrediatur sanctuarium, donec impleantur dies purificationis ejus (Levit. XII, 4). Viderint ergo qua fronte ingrediantur sanctuarium, qua conscientia non solum tangant sancta, sed etiam tractent et sumant Sanctum sanctorum; qui scilicet nondum liberati de sanguinibus, nullum tamen suæ purificationis studium gerunt. Annon audiunt protestantem et dicentem: *Cum extenderitis manus vestras, avertam oculos meos; manus enim vestræ sanguine plene sunt?* (Isai. I, 15.) Quid enim, si mundus sum a sanguine alieno, et conculcari me

Dominus videt in sanguine proprio (*Ezech. xvi, 6*), sicut de Jerusalem loquitur per Ezechielem? Quid, inquam, mihi proderit, si veloces non sunt pedes mei ab effundendum sanguinem proximorum; et veloces sunt affectus mei ad acquiescendum carni et sanguini, de quibus dicit Apostolus: *Quia caro et sanguis regnum Dei non possidebunt? (I Cor. xv, 50.)* *Maledictus*, inquit Jeremias, *qui prohibet gladium suum a sanguine (Jerem. XLVIII, 10)*: id est, qui vitia carnis et sanguinis sibi parit abscindere. Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae (*Psal. L, 16*), ne cum sanguine purificationis meae sanctuarium ingrediens, aut sancta contingens, reus inveniatur corporis et sanguinis tui, indigne manducans et bibens. Verumtamen gratia tibi, Deus, Deus salutis meae, qui in hoc ipsum pretiosum tuum fudisti sanguinem, ut immunditiam nostri purificares sanguinis, tactumque peccatricis sanguinem fluentis, sed salutem desiderantis non abhorreret: sciens nimirum quod nullus potest facere mundum de immundo conceptum semine, nisi tu, qui solus es; nec sanis, sed male habentibus, melius tamen habere cupientibus, medicus opus est. Tangere itaque Sanctum sanctorum, sicut illis quos delectat in sanguine suo versari, iudicium est mortis: sic illis qui desiderant purificari, remedium est salutis, juxta prophetiam Simeonis, *Quia hic positus est in ruinam et in resurrectionem multorum (Luc II, 34)*.

5. Fratres, et vos quidem in sanguine fuistis, sed abluti estis, sed purificati estis: nisi quia, sicut justus confitetur: *Si loti fueritis velut aquis nivis, sordibus vos statim intingit (Job ix, 30, 31)*, non solum conditio corrupta, sed etiam voluntas infirma; ut semper novis sordibus opus sit purificatione nova. Illa vero mirabilis et miserabilis est in hominibus sui negligentia, ut, cum nemo sit qui se purificatione non indigere praesumat, vix tamen est aliquis qui tempus ad hoc indultum, quasi purgatissimus sit, non negligat. Fratres, breves dies hominis sunt (*ibid., 25*), sed tamen valde pretiosi sunt; imo quo breviores, eo pretiosiores; quia dies sunt purificationis, cum statim postmodum futuri sint dies retributionis. Beati qui in diebus istis lavant stolas suas, et candidas eas faciunt in sanguine Agni; ne postea vestimentum eorum, si mistum fuerit sanguine, sit in combustionem et cibus ignis (*Isai IV, 5*). Nec solum timor urget supplicii, sed etiam spes invitat praemii, ut omni cura et instantia nostrae modo studeamus purificationi; ut quod hodie figurare voluit in seipso Filius Dei quadam dispensatoria

IN QUADRAGESIMA.

SERMO.

De tribulatione et consolatione.

1. *Benedictus Deus, Pater misericordiarum et Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tri-*

specie, completum quandoque gaudeamus in nobis ipsa rerum veritate. Quid illud? *Postquam*, inquit, *impleti sunt dies purgationis, tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino (Luc. II, 23)*. Et nos utique, si tempora **961** purgationis legitime fuerint a nobis impleta, tollent in supernam Jerusalem ministeria angelorum, ut illic assistentes vultui Dei, oblatio ejus simul accepta et immacolata. Ibi demum purificabimur ex toto; sicut a peccato, sic etiam a poena peccati. Ibi nostrae purificationis ipsa erit consummatio, quae et remuneratio; cum scilicet divinus ignis totos nos absumet in holocaustum Domino.

6. Porro hunc ipsum beatissimae purificationis inexplicabilem modum nec modo quidem cessat aemulari devotio sanctorum, quantum tamen corruptela corporum, et sollicitudo terrae inhabitacionis permittunt: dum scilicet mente excedentes in illam Jerusalem, verum orationis locum, in conspectu Domini quasi turtorem et columbam pro seipsis ac de seipsis offerunt; corde videlicet et carne exsultantes in Deum vivum, quia scilicet columba invenit sibi domum, et turtur nidum, altaria tua, Domine virtutum (*Psal. LXXXIII, 4*). Ego tamen arbitror quod ad meritum non sit inferius, et fortassis ad purgationem efficacius, si illud quod per speculum et in aenigmate raro et rarioris experiri datur, id est, ut in Jerusalem sistantur Domino, nos per fidem jugiter actitemus: proponentes scilicet Dominum in conspectu nostro semper, et oculos ejus et judicia super nos pervigili fide, irremissoque semper timore cogitantes. Fides ista, fratres, sit in vobis, et eritis de paucis: timor iste sit in vobis, et de negligentia purgabitur vos cum paucis; quia timor iste nihil facile negligit. Denique ab initio hujus pertransibitis, sicut sponsus sponsae pollicetur, euntes de virtute in virtutem, a claritate in claritatem, tanquam a Domini Spiritu (*II Cor. III, 18*): proficientes de visione quae est per fidem, ad illam quae est per speculum et imaginem, ac postremo, de illa, quae est in imagine speciei, ad eam quae erit in ipsa veritate faciei, seu facie veritatis. Si enim jugiter praesentiam Domini, licet velatam, intendatis per fidem; aliquando etiam revelata facie gloriam ejus speculari, licet per speculum et imaginem. Cum autem impletis diebus purgationis venerit quod perfectum est, assistetis Domino in Jerusalem, habitantes cum vultu ejus, ac sine fine contuentes eum facie ad faciem, cui benedictio, et claritas in saecula saeculorum. Amen.

ulatione nostra (*II Cor. I, 3, 4*). *Multae tribulationes justorum, et de omnibus his liberabit eos Dominus (Psal. XXXIII, 20)*. Duplex autem genus tribulationum patimur, quia non solum duplici

natura subsistimus, carne scilicet ac spiritu, sed etiam duplici qualitate vivimus; partim scilicet carnaliter, partim spiritualiter. In mundo eramus toti carnales: in caelo erimus toti spirituales: nunc autem ex parte carnales, ex parte spirituales. Prout autem proficimus in spiritu, aut magis efficiamur spirituales et minus carnales, aut magis remanemus carnales et minus spirituales. Propterea duplex modo consurgit tribulatio: quia, quod in nobis carnale est, contristat adversitas; quod spirituale, iniquitas. Si nihil in nobis esset carnale, nulla nos contristaret, imo nulla esset adversitas: si nihil spirituale, non nos nostra contristaret, sed magis delectaret iniquitas, sicut de quibusdam dicitur: *Laetantur cum male fecerint, et exsultant in rebus pessimis (Prov. II, 14)*. Illa ergo nostra de adversitate tristitia, carnalis et secundum saeculum est: haec autem de iniquitate, spiritualis et secundum Deum. Illa mortem operatur, si desit consolatio: haec salutem operatur, si non desit consolatio. Multum tamen interest in adversitate exteriori, cujusmodi sit consolatio tristitum; quia consolationi divinum comminatio divina vae intentat aeternum (*Luc. VI, 21*). Quia nimirum plerumque qui humiliari poterant ex adversitate, gravius superbiunt de prosperitate, proditque ex adipe iniquitas eorum: imo et audacter provocant Deum, cum ipse dederit omnia in manibus eorum.

2. Nos autem et cum abundat illa consolatio temporalis, oportet esse gratiores et humiliores: et cum **965** deficit, de aeterna redemptione certiores et laetiores. Cum tamen suppetit sive salus corporum, sive tranquillitas temporum aut copia rerum; ea moderatione utenda ac dispensanda est, ut sit non occasio peccati, sed adiutorium virtutis, ac potius de bonis bona faciamus quam de bonis mali fiamus. Illa namque consolatione, qua se diffundit voluptas, vel extollit vanitas, renuat consolari anima mea (*Hebr. XII, 5*); magisque eligat cum Moyse et viris Israeliticis affligi, quam temporalis peccati habere jucunditatem. Sive autem consolemur exterius, sive tribulemur, benedictus Deus, qui consolationem internam et aeternam dedit in cordibus nostris, id est, gaudium spei, quae suadet nos etiam gloriari in tribulationibus nostris, pollicens, quia *si compatimur, et conregnabimus (II Tim. II, 12)*. Illam sane tribulationem, quam interius de iniquitate nostra palimur, tanto molestiorem portamus, quanto periculosiorem experimur; quia nimirum quotidie de vita periclitamur, ut veraciter confiteamur: *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulo minus habitasset in inferno anima mea. Gratiastibi, Domine Jesu, quia si gravia sunt pericula, facilia sunt remedia; quia, si dicebam, Motus est pes meus; misericordia tua, Domine, adjuvabat me (Psal. XCIII, 17, 18)*. Et quod semel in Petro figurasti corporaliter (*Matth. XIV, 29-31*), in filiis Petri quotidie adimplet spiritualiter. Jussisti nos venire ad te super aquas, id est, hoc mare magnum et spa-

tiosum manibus: ecce virtute tua ambulamus, sed pondere nostro gravamur, et plerumque irridente spiritu procellarum impellimur, ut etiam mergi incipiamus, id est, pene jam jamque tentatori consentiamus. Sed, si celeriter confiteamur pedem motum, id est, titubasse animum, et fideliter invocemus auxilium, tu misericorditer porrigis manum, firmasque et dirigis gressum.

3. Super hoc quotidie justus decantat: *Impulsus sum, ut caderem, sed non cecidi, quia Dominus suscepit me (Psal. CXVII, 13)*. Sed, cum ceciderit non collidetur, quia Dominus supponit manum suam (*Psal. XXXVI, 24*): id est, cum peccaverit, non condemnabitur, quia advocatum habet Jesum, eo quod etsi septies in die cadit, septies resurgit. Non delectatur jacere ubi cadit, et in luto volutari; sed ocius exurgens excutit se de pulvere, et sordes diluit satisfactione. Per hoc namque justus fit, quod semper in initio sermonis accusator est sui (*Prov. XVIII, 17*), memor consilii divini, quo dictum est ei: *Dic iniquitates tuas, ut justificeris (Isai. XLIII, sec. LXX)*. Ita fit ut, dum seipsum judicat, et Deum de se vindicat, illum quem judicem metuebat justum, reus advocatum habeat. Justus enim Dominus, et justitias dilexit (*Psal. X, 8*); nec potest injustas causas suscipere aut tueri, qui, cum acceperit tempus, etiam justitias judicabit. Et tamen qui judicem se minatur futurum superbe de justitia praesumentium, advocatum se pollicetur humiliter peccata confitentium; quoniam apud illum, in cujus conspectu non justificabitur omnis homo, nullatenus causam testificari nostram melius possumus, quam si nosmetipsos accusantes et punientes, justitiam ipsius in nos transferamus, et partes iudicis adversus reos exsequamur.

4. Sed etsi in aliquo veniali vel per ignorantiam fallimur, vel per infirmitatem vincimur, ut Jebuseum nostrum nequaquam exterminare praevaleamus, sed semper sub oculis nostris in terra nobiscum habitare patiamur; in hac quoque imperfectione nostra consolatur nos sermo propheticus, qui nos se transfigurans ait: *In ipsis fuimus semper et salvabimur (Isai LXIV, 5)*. *Imperfectum meum*, inquit corpus Christi, *viderunt misericordes oculi tui et in libro tuo omnes scribentur (Psal. CXXXVIII, 16)*; id est, scripti invenientur tam perfecti quam imperfecti. Pollicetur siquidem Dominus se perfecturum imperfectionem nostram, loquens per Joelem prophetam: *Et mundabo, inquit, sanguinem eorum quem non munda-verunt (Joel III, 21)*. Hinc Isaias, cum praemisisset de perfectione futurae caelestis Jerusalem: *Et erit, omnis qui relictus fuerit in Sion, et residuus in Jerusalem, sanctus vocabitur omnis qui scriptus est in vita in Jerusalem: quod in infirmis non nisi purgatione divina perficienda sit sanctitas illa, subjunxit, dicens: Si abluerit Dominus sordem filiarum Sion, et sanguinem laverit de medio Jerusalem. Consolatur quidem me lavatio quae promittitur; sed terret modus qui subditur: Spiritu, **966** inquit, iudicii, et*